

16 martie 2016

Către: Domnului Adrian Curaj
Ministrul Educației Naționale și Cercetării Științifice

Subiect: Nivelul scăzut al educației financiare din România

Stimate domnule ministru,

Conform Studiului Standard & Poor's referitor la educația financiară efectuat în 2015, România a obținut cel mai mic punctaj din Uniunea Europeană, cu o rată de 22% din populație considerată ca având educație financiară. Ca o comparație, rezultatele țărilor cu economii similare sunt: 42% în Polonia, 54% în Ungaria și 35% în Bulgaria. Chiar și la nivelul întregii Europe, România se află pe ultimele locuri, doar patru țări având rezultate mai scăzute: Albania (14%), Armenia (18%), Kosovo (20%) și Republica Macedonia (21%). Până și în Republica Moldova 27% din populație este considerată ca având cultură financiară.

Participanții la piața de capital consideră că acest rezultat este alarmant și că problema nivelului educației financiare trebuie abordată urgent. Acest tip de educație a fost neglijat mulți ani în România, iar studiile făcute în 2010¹, 2013² și 2015³ dovedesc asta. De-a lungul anilor nu s-au înregistrat progrese semnificative, în unele regiuni înregistrându-se chiar un regres. Toate acestea nu sunt surprinzătoare având în vedere că în ultimii cinci ani instituțiile publice nu au avut nicio acțiune specifică care să abordeze această problemă și nu există niciun plan de acțiune care să adreseze educația financiară la nivelul întregii societăți românești.

Diverse studii au demonstrat că nivelul scăzut al culturii financiare are efecte în detrimentul atât al economiei, cât și al calității vieții oamenilor. Studiile au arătat că ignoranța financiară duce la costuri semnificative – consumatorii care nu reușesc să înțeleagă conceptul de dobândă compusă plătesc mai mult la costurile de tranzacții, au datorii mai mari și iau împrumuturi cu rate ale dobânzii mai mari⁴. Totodată, ajung să împrumute mai mult și să economisească mai puțini bani⁵. În contextul României s-a demonstrat că este mult mai probabil ca persoanele cu educație financiară, în special în ceea ce privește inflația, să economisească folosind mai multe instrumente de economisire purtătoare de dobândă și să investească într-un fond de pensii. Îmbunătățirea culturii financiare în România ar putea fi benefică și

¹ Op. cit.

² Beckmann, E.: *Financial Literacy and Household Savings in Romania* (2013)

³ Standard & Poor's: *Global Financial Literacy Survey* (2015)

⁴ Lusardi, A. and Tufano, P.: *Debt literacy, financial experiences, and overindebtedness* (2015) & Lusardi A. and de Bassa Scheresberg, C.: *Financial Literacy and High-Cost Borrowing in the United States* (2013)

⁵ Stango, V. and Zinman, J.: *Exponential Growth Bias and Household Finance* (2009)

pentru factorii de decizie din moment ce aceasta poate crește cererea pentru servicii financiare corelate cu economisirea și poate limita greșelile în deciziile financiare privind împrumuturile⁶.

Cercetătorii de la Banca Mondială au descoperit că programele destinate culturii financiare, care țintesc probleme specifice și se adresează unei populații specifice, pot duce la decizii financiare mai inteligente⁷ (Miller et al, 2014). Este mai probabil ca adulții care au cunoștințe financiare mai avansate să economisească pentru pensionare și mai puțin probabil să nu-și achite împrumuturile – astfel de comportamente sunt cruciale în România, unde societatea îmbătrânește rapid.

Este îngrijorător că în 2015 s-a retras din manualele pentru liceu capitolele care se concentrau asupra inflației și macroeconomiei, argumentând că manualul inițial a fost considerat ca având o densitate de cunoștințe prea mare, iar elevilor le era imposibil să asimileze un volum atât de mare de informații.

Având în vedere cele prezentate mai sus și datorită recentei publicări a Strategiei Ministerului Educației și Cercetării Științifice, în special a priorităților identificate sub inițiativele cu codurile K-27 și K-28 referitoare la reformarea curiculei și manualelor școlare, dorim să vă sugerăm includerea în manuale a capitolelor care acoperă problemele referitoare la cultura financiară, precum și o secțiune specială dedicată instrumentelor financiare, calculelor practice și piețelor de capital. Un manual care acoperă aceste subiecte ar contribui în mod cert la îmbunătățirea cunoștințelor societății și de asemenea la dezvoltarea competențelor financiare ale tinerilor din România.

În acest context, vă rugăm să aveți în vedere disponibilitatea noastră de a discuta pe larg acest subiect cu reprezentanții Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, în măsura în care veți considera că sunt necesare clarificări . De asemenea, dorim să ne oferim sprijinul și angajamentul în buna implementare a inițiativei menționate mai sus.

Cu deosebită considerație,

Kinga Daradics

Membru în Board-ul FIC
Coordonator al grupului de lucru pentru Educație

⁶ Beckmann, E.: *Financial Literacy and Household Savings in Romania* (2013)

⁷ Miller, M.: *Can you Help Someone Become Financially Capable? A Meta-Analysis of the Literature* (2014).